

European Securities and
Markets Authority

Iránymutatások és ajánlások

Iránymutatások a hitelminősítő intézetek által az ESMA részére rendszeresen nyújtandó adatszolgáltatásról

Tartalomjegyzék

1	Hatály.....	3
2	Fogalom meghatározások	3
3	Az iránymutatások célja	3
4	Megfelelési és beszámolási kötelezettségek	3
5	A rendszeres adatszolgáltatás előírt információ tartalma.....	3
5.1	Pénzügyi bevételek és költségek (hitelminősítési típusonként, valamint tételesen és összevontan)	4
5.2	Személyzeti fluktuáció, betölthető állások, főbb előléptetések.....	5
5.3	Teljes munkaidő egyenértékűség alapján számított létszám	5
5.4	A megfelelési osztálynál tett belső panaszok.....	5
5.5	Igazgatósági és felügyelőbizottsági jegyzőkönyvek, a független nem ügyvezető igazgatók véleményei, valamint az igazgatósághoz benyújtott jelentések.....	5
5.6	Bírósági, választottbírói és egyéb vitarendezési eljárások	6
5.7	A HMI-rendelet lehetséges és tényleges megsértésének azonosított esetei és a megtett intézkedések	6
5.8	Szervezeti ábrák	6
5.9	Megfelelés, belső ellenőrzés, kockázatkezelés	6
5.10	Vállalati informatikai stratégia	7
5.11	Egyéb területek	7
5.12	A nyilvántartásba vétel feltételeiben bekövetkezett lényeges változások bejelentése 7	
5.13	A HMI felügyeleti díjának és piaci részesedésének kiszámítása.....	8
5.14	A HMI piaci részesedésének kiszámítása	10
6	1. melléklet: Összefoglalás a hitelminősítő intézetek által az ESMA részére rendszeresen nyújtandó adatszolgáltatásról.....	11

A szövegben előforduló rövidítések

HMI-rendelet	A legutóbb a 462/2013/EU rendelettel módosított (a hitelminősítő intézetekről szóló) 1060/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet
HMI	Hitelminősítő intézet
ESMA	Európai Értékpapír-piaci Hatóság
HR	Humán erőforrások
BE	Belső ellenőrzés

1 Hatály

Személyi hatály

1. Ezek az iránymutatások az Európai Unióban nyilvántartásba vett hitelminősítő intézetekre vonatkoznak. Hatályuk nem terjed ki a hitelesített hitelminősítő intézetekre.

Időbeli hatály

2. Az iránymutatások az ESMA honlapján, az EU valamennyi hivatalos nyelvén történő közzétételüket követően két hónappal lépnek hatályba.

2 Fogalommeghatározások

3. ESMA-rendelet: Az Európai Parlament és a Tanács 2010. november 24-i 1095/2010/EU rendelete az európai felügyeleti hatóság (Európai Értékpapír-piaci Hatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/77/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről.

3 Az iránymutatások célja

4. Az iránymutatások meghatározzák azokat a HMI-k által benyújtandó információkat, amelyek alapján az ESMA elláthatja a HMI-k folyamatos és következetes felügyeletét. Az iránymutatások egyértelműsítik továbbá az ESMA elvárásait a hozzá a felügyeleti díjak, valamint a HMI-k piaci részesedésének kiszámítása céljából benyújtandó információkra vonatkozóan is.

4 Megfelelési és beszámolási kötelezettségek

5. Ez a dokumentum az ESMA-rendelet 16. cikke alapján kiadott iránymutatásokat tartalmazza. Az ESMA-rendelet 16. cikkének (3) bekezdésével összhangban a pénzügyi piaci szereplők minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak és az ajánlásoknak.

5 A rendszeres adatszolgáltatás előírt információtartalma

6. Ez a szakasz meghatározza azokat az információkat, amelyeket a HMI-knek rendszeres adatszolgáltatásuk keretében negyedévente, félévente és évente be kell nyújtaniuk az ESMA részére. Az információkat a tárgynegyedév végét követően egy hónapon belül kell benyújtani.

Időszak	Benyújtási határidő
20xx. 1. negyedév (20xx. március 31-ig)	20xx. április 30.
20xx. 2. negyedév (20xx. június 30-ig)	20xx. július 31.
20xx. 3. negyedév (20xx. szeptember 30-ig)	20xx. október 31.
20xx. 4. negyedév (20xx. december 31-ig)	20x(x+1). január 31.

7. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a HMI-rendelet olyan lehetséges megsértésének észlelésekor, amely a meglévő hitelminősítések integritását és tárgyilagosságát veszélyezteti (ideértve az esetleges csalárd vagy szabálytalan tevékenységet, pl. az alkalmazottak vagy vezetők mulasztását), a HMI-k célszerűnek tarthatják erről haladéktalanul értesíteni az ESMA-t. A HMI-eket emlékeztetjük arra, hogy ennek hiányában nem alkalmazható a HMI-rendelet IV. melléklete II. szakaszának 3. pontja szerinti enyhítő tényező („Ha a hitelminősítő intézet gyorsan, hatékonyan és maradéktalanul az EÉPH tudomására hozta a jogsértést, az alkalmazandó együtttható 0,4.”)
8. Az ESMA-nak nem szándéka, hogy az ezen iránymutatásokban foglalt információk benyújtásával bármely HMI megsértse szakmai titoktartási kötelezettségét.

A. Negyedéves adatszolgáltatás

5.1 Pénzügyi bevételek és költségek (hitelminősítési típusonként, valamint tételesen és összevontan)

9. Az ESMA-nak negyedévente tájékoztatást kell kapnia a bevételekről hitelminősítési típusonként, valamint a költségekről.
10. A negyedéves bevételeket a következő hitelminősítési típusok szerint kell megosztani: nem pénzügyi vállalati; pénzügyi vállalati; állami/államháztartási; strukturált finanszírozás; fedezett kötvények.
11. A negyedéves költségek között a működési költségeket és az összköltséget elkülönítetten kell kimutatni. A működési költségeket a kamatok és adózás előtti eredmény alapján közelítő értéken kell megadni. A bevétel- és költségadatokat negyedéves (nem pedig éves) összehasonlításban kell bemutatni.
12. Az éves felügyeleti díj megfizetése alól mentes HMI-nek az adatszolgáltatást negyedéves gyakoriság helyett félévente kell teljesítenie.

5.2 Személyzeti fluktuáció, betölthető állások, főbb előléptetések

13. A felső vezetés (ezen belül az informatikai felső vezetés), valamint a vezető elemzők és elemzők negyedéves fluktuációjáról kell adatot szolgáltatni. Az éves felügyeleti díj megfizetése alól mentes HMI-nek az adatszolgáltatást negyedéves gyakoriság helyett félévente kell teljesítenie.

5.3 Teljes munkaidő egyenértékűség alapján számított létszám

14. A személyzeti fluktuációra vonatkozó adatokon kívül az ESMA-nak negyedéves jelentést kell kapnia az egyes HMI-k teljes munkaidő egyenértékűség alapján számított létszámáról. Az éves felügyeleti díj megfizetése alól mentes HMI-nek az adatszolgáltatást negyedéves gyakoriság helyett félévente kell teljesítenie.

5.4 A megfelelési osztálynál tett belső panaszok

15. A rendelet hatálya alá tartozó panasz beérkezése esetén a HMI-nek az alábbi információkat kell benyújtania az ESMA-hoz:

- a panasz tartalmi ismertetése;
- a HMI által tett válaszingedmények;
- információ arról, hogy a panasz nyomán indult-e belső vizsgálat, és a vizsgálat az adatszolgáltatás időpontjában tart-e még vagy már lezárult; lezárult vizsgálat esetén a vizsgálat alapján készült jelentés másolata.

B. Féléves adatszolgáltatás

5.5 Igazgatósági és felügyelőbizottsági jegyzőkönyvek, a független nem ügyvezető igazgatók véleményei, valamint az igazgatósághoz benyújtott jelentések

16. A HMI-nek félévente be kell nyújtania az alábbiakat:

- az igazgatósági és felügyelőbizottsági ülésekről készült jegyzőkönyvek;
- az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjainak az ülések előtt megküldött dokumentumok, valamint az üléseken megvitatott egyéb dokumentumok (pl. a megfelelési, belső ellenőrzési, kockázatkezelési, belső felülvizsgálati, valamint az információbiztonsági- és kockázati területek által készített jelentések) másolata;
- ha független nem ügyvezető igazgató önálló dokumentumban nyilvánít véleményt, a HMI-nek a féléves adatszolgáltatás keretében be kell nyújtania a független nem ügyvezető igazgatók által a HMI-rendelet I. melléklete A. szakaszának 2. pontja alapján előterjesztett valamennyi véleményt, valamint az általuk kiadott valamennyi jelentést (ideértve a nyomon követési jelentéseket is).

5.6 Bírósági, választottbírói és egyéb vitarendezési eljárások

17. Az ESMA-nak félévente rövid leírást és aktualizált tájékoztatást kell kapnia azokról a bírósági, választottbírói és egyéb vitarendezési eljárásokról, amelyek a beszámolási időszakban bármikor folyamatban voltak, és hátrányosan érinthetik a minősítések folytonosságát vagy minőségét, és/vagy számottevően befolyásolhatják a HMI pénzügyi helyzetét. A leírásnak rövid összefoglalást kell tartalmaznia az eljárásokról, valamint a felelősség tekintetében azok lehetséges eredményéről.

5.7 A HMI-rendelet lehetséges és tényleges megsértésének azonosított esetei és a megtett intézkedések

18. A HMI-nek félévente az alábbiakra kiterjedő részletes tájékoztatást kell adnia azokról a lehetséges esetekről, amelyek eredményeképpen a nyilvántartásba vétel feltételeinek bármelyike nem teljesülhet:

- a. minden olyan eset leírása, amelynek eredményeképpen a nyilvántartásba vétel feltételeinek bármelyike nem teljesülhet;
- b. az egyes esetek előfordulásának indokolása;
- c. a HMI által az adott eset azonosítását követően tett intézkedések bemutatása;
- d. nyilatkozat arról, hogy az adott esettel kapcsolatban indult-e belső vizsgálat, és a vizsgálat az adatszolgáltatás időpontjában tart-e még vagy már lezárult; lezárt vizsgálat esetén a vizsgálat alapján készült jelentés másolatának benyújtása.

5.8 Szervezeti ábrák

19. A HMI félévente benyújtja a szervezeti ábráját, ha az az előző adatszolgáltatáshoz képest módosult. A szervezeti ábrát olyan részletességgel kell elkészíteni, hogy annak alapján az ESMA azonosíthassa az alábbi szervezeti egységeket, és annak ismertetnie kell a szervezeti egységek főbb funkcióit:

- megfelelési funkció;
- belső ellenőrzés;
- belső felülvizsgálati funkció;
- a minősítési tevékenységet végző üzletágak;
- információbiztonsági funkció;
- információtechnológiai osztály;
- kockázatkezelési funkció.

5.9 Megfelelés, belső ellenőrzés, kockázatkezelés

20. A HMI-nek félévente be kell nyújtania megfelelési munkatervét, ha az előző időszakhoz képest a tervnek aktualizált változata készült.

21. Ha a HMI belső ellenőrzési funkciót alakított ki, vagy belső ellenőrzéssel külső felet bízott meg, az ESMA részére be kell nyújtania aktualizált belső ellenőrzési munkaterv

másolatát, ha az előző időszakhoz képest a tervnek aktualizált változata készült.

22. A HMI-nek be kell nyújtania a megfelelési, belső ellenőrzési és kockázatkezelési területei által (pl. a működési vagy információbiztonsági kockázatokra vonatkozóan) készített jelentések másolatát. A HMI-nek részletesen be kell mutatnia az azonosított kockázatok mérséklése érdekében tett válaszingtezkedéseket.

5.10 Vállalati informatikai stratégia

23. Az ESMA-nak félévente tájékoztatást kell kapnia a HMI vállalati informatikai stratégiájáról és annak változásairól.

24. Az ESMA-nak félévente tájékoztatást kell kapnia a HMI informatikai munkatervéről és annak változásairól. A HMI-nek ezenkívül naprakész tájékoztatást kell adnia a munkaterv megvalósításáról is.

5.11 Egyéb területek

25. A HMI ezenkívül félévente adatot szolgáltat az alábbiakról:

- új potenciális és tényleges összeférhetetlenségek és a megtett válaszingtezkedések;
- tájékoztatás a minősítési modellekre és folyamatokra vonatkozóan kezdeményezett vagy elvégezni kívánt belső felülvizsgálatról;
- a módszertani felülvizsgálatok eredményei, ezen belül tájékoztatás az adott időszakban végzett visszamérésről, a főbb megállapítások részletes bemutatása, valamint a HMI által az előzőek alapján tett intézkedések.

5.12 A nyilvántartásba vétel feltételeiben bekövetkezett lényeges változások bejelentése

26. Az ESMA lényeges változásnak tekinti a nyilvántartásba vételi kérelemben megadott információk változását, általánosabban pedig minden olyan változást, amely a HMI-rendelet előírásainak való megfelelést érintheti.

27. A HMI a teljesség igénye nélkül az alábbiakra kiterjedően köteles bejelenteni az ESMA-nak a nyilvántartásba vétel feltételeinek lényeges változását:

- a. fióktelepek megnyitása és bezárása;
- b. befogadási rendszer;
- c. a HMI jogosultsága a nyilvántartásba vételkor kapott mentesség(ek)re;

- d. kiszervezési konstrukciók;
- e. társasági forma;
- f. üzleti struktúra (ideértve a HMI tevékenységének újra- és átszervezését, valamint a különválást);
- g. az üzleti tevékenység típusa (ideértve az új szolgáltatás nyújtását és az új termék bevezetését a minősítési tevékenységen belül vagy azon kívül);
- h. a hitelminősítések osztálya és/vagy típusa;
- i. tulajdonosi struktúra: a tőke 5%-át meghaladó üzletrész megszerzése vagy elidegenítése;
- j. az igazgatótanács, illetve felügyelőbizottság összetétele;
- k. megfelelési és felülvizsgálati funkció;
- l. a hitelminősítések kiadása és felülvizsgálata során követett eljárás;
- m. pénzügyi források (ideértve a jegyzett tőke vagy a hosszú távú adósságok változását);
- n. minősítési módszerek, modellek és fő minősítési feltevések;
- o. a minősítési folyamatot támogató informatikai folyamatok és információfeldolgozási rendszerek, pl. az informatikai irányítás változása.

5.13 A HMI felügyeleti díjának és piaci részesedésének kiszámítása

Felügyeleti díj

28. A felügyeleti díj kiszámítása céljából a HMI köteles minden évben legkésőbb május 31-ig benyújtani az ESMA-nak az előző évre vonatkozó auditált éves beszámolóját.
29. A felügyeleti díj kiszámításának alapja a HMI hitelminősítési tevékenységéből és kiegészítő szolgáltatásaiból származó bevétele. A hitelminősítésen kívül egyéb szolgáltatásokat nyújtó HMI-nek részletes leírást kell benyújtania az ilyen szolgáltatásokról, amelynek alapján az ESMA megállapíthatja, hogy az adott szolgáltatások nem hitelminősítési szolgáltatásnak, nem kiegészítő szolgáltatásnak vagy kiegészítő szolgáltatásnak minősülnek-e.
30. Ha a legalább 10 millió EUR éves bevételt elérő HMI olyan bevételt határoz meg, amely nem hitelminősítési tevékenységből és/vagy nem kiegészítő szolgáltatásból származik, akkor részletes leírást kell adnia az ESMA-nak az ilyen tevékenységekről és szolgáltatásokról. Az ESMA ennek alapján állapíthatja meg, hogy az e tevékenységekből és szolgáltatásokból származó bevétel az alapul vett árbevételből levonható-e. A nem hitelminősítési tevékenységekhez és nem kiegészítő

szolgáltatásokhoz tartozó összegeket a HMI külső könyvvizsgálójának megfelelően igazolnia kell¹.

31. Ha a legalább 10 millió EUR éves bevételt elérő HMI különböző ügyfelek részére végez hitelminősítési tevékenységet és nyújt kiegészítő szolgáltatást, akkor kérheti, hogy a kapcsolódó bevételt levonhassa a kiegészítő szolgáltatásokból származó bevétele számításából. A HMI-nek részletesen be kell mutatnia az ESMA részére belső felépítését, valamint adott esetben a kapcsolódó szabályzatait, folyamatait és eljárásait. Az ESMA ez alapján állapíthatja meg eseti jelleggel, hogy a HMI a szolgáltatásokat több különböző ügyfélnek nyújtja-e, kizárva ezáltal az esetleges összeférhetetlenséget, valamint a felügyeleti vizsgálat szükségességét. Az ESMA ennek alapján megállapítja, hogy a több különböző ügyféltől származó bevétel az alapul vett árbevételből levonható-e. A több különböző, az adott pénzügyi évben hitelminősítési szolgáltatásban nem részesülő ügyfélnek nyújtott kiegészítő szolgáltatásokból származó bevétel összegét a HMI külső könyvvizsgálójának ügyfelenként és összesítve is megfelelően igazolnia kell. A HMI struktúrájában vagy vonatkozó szabályzataiban, folyamataiban vagy eljárásaiban egy adott ügyfél részére nyújtott kiegészítő szolgáltatásokat érintően bekövetkezett változásokat azonnal jelezni kell az ESMA-nak.
32. Az említett számítás, valamint az esetleges összeférhetlenség hiányának megállapítása szempontjából „ügyfél” a HMI-rendelet I. melléklete E. szakasza II. része 2. pontjának utolsó bekezdése szerint meghatározott ügyfél, akinek a részére a HMI csoportja nem nyújt hitelminősítési szolgáltatást².
33. Ha a HMI az alapul vett forgalom egyéb korrekcióját (pl. a vállalatok közötti ügyletek figyelmen kívül hagyását) kéri, akkor részletes leírást kell adnia az ESMA-nak a kért korrekcióról és annak indoklásáról. A korrekció összegét a HMI külső könyvvizsgálójának megfelelően igazolnia kell.
34. A HMI által fizetendő felügyeleti díj kiszámítása az ESMA azon folyamatos felügyeleti hatáskörének sérelme nélkül történik, hogy megállapítsa, hogy a HMI kiegészítő szolgáltatásainak nyújtása kapcsán fennáll-e az összeférhetlenség lehetősége, és ha igen, akkor a HMI-rendelettel összhangban meghozza a megfelelő intézkedéseket.

---

¹ Az igazolást a HMI külső könyvvizsgálója többféleképpen is teljesítheti, pl. meghatározott eljárásokról szóló jelentés vagy a HMI külső könyvvizsgálója által elfogadott eljárásokról szóló jelentés, vagy a külső könyvvizsgáló által a HMI bevételéről vagy a kiszámlázott összegekről készített kimutatás útján, vagy az igazolásra vonatkozó kérésnek a HMI külső könyvvizsgálójának adott könyvvizsgálói megbízásban való szerepeltetésével.

² A HMI-rendelet I. melléklete E. szakasza II. része 2. pontjának utolsó bekezdése szerint: „az »ügyfél« az a szervezet, illetve annak leányvállalatai és azon kapcsolt vállalkozásai, amelyben a szervezet több mint 20%-os részesedéssel rendelkezik, valamint minden olyan egyéb szervezet, amelynek tekintetében egy ügyfél képviseletében kötvénykibocsátás strukturálását kezdeményezték és a hitelminősítő intézet részére közvetlen vagy közvetett módon díjat fizettek az adott kötvénykibocsátás minőségéért.”

5.14 A HMI piaci részesedésének kiszámítása

35. Mivel a HMI piaci részesedésének kiszámítása azonos alapon történik a felügyeleti díjak kiszámításával, a felügyeleti díjak tekintetében alapul vett árbevétel kiszámítására vonatkozó iránymutatást kell alkalmazni a HMI piaci részesedésének kiszámításakor is.

36. A HMI éves árbevételének kiszámítása céljából a naptári évtől eltérő pénzügyi évet alkalmazó HMI-nek be kell nyújtania az ESMA-hoz a naptári évhez igazított pénzügyi beszámolóját. A korrekciók összegét a HMI külső könyvvizsgálójának megfelelően igazolnia kell. A HMI az auditált pénzügyi kimutatásokat negyedéves vagy egyéb időszak szerinti bontásban is benyújthatja, ha a bemutatott információk lehetővé teszik az ESMA számára a teljes piaci részesedés és a felügyeleti díjak éves kiszámítását.

6 1. melléklet: Összefoglalás a hitelminősítő intézetek által az ESMA részére rendszeresen nyújtandó adatszolgáltatásról

A. Negyedéves adatszolgáltatás

- pénzügyi bevételek (hitelminősítési típusonként, valamint tételesen és összesítve is) és költségek (a felügyeleti díjak megfizetése alól mentes HMI esetén félévente);
- személyzeti fluktuáció, betölthető állások, főbb előléptetések (a felügyeleti díjak megfizetése alól mentes HMI esetén félévente);
- teljes munkaidő egyenértékűség alapján számított létszám (a felügyeleti díjak megfizetése alól mentes HMI esetén félévente);
- a megfelelési osztálynak benyújtott belső panaszok.

B. Féléves adatszolgáltatás

- tájékoztatás a minősítési modellekre és folyamatokra vonatkozóan kezdeményezett vagy elvégezni kívánt belső felülvizsgálatról;
- a módszertani felülvizsgálatok eredményei, ezen belül tájékoztatás az időszakban végzett visszamérésről, a főbb megállapítások részletes bemutatása, valamint a HMI által az előzőek alapján tett intézkedések;
- megfelelés, belső ellenőrzés, kockázatkezelés, informatikai stratégia és irányítás;
- a HMI-rendelet lehetséges megsértésének azonosított esetei és a megtett intézkedések;
- új potenciális és tényleges összeférhetlenség és a megtett válaszingtézkedések;
- igazgatótanácsi és felügyelőbizottsági jegyzőkönyvek, független nem ügyvezető igazgatói vélemények, az igazgatótanács és a felügyelőbizottság elé terjesztett jelentések;
- bírósági, választottbírósági és egyéb vitarendezési eljárások;
- aktualizált szervezeti ábrák.